

แนวทางสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่
เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

GUIDELINE FOR DEVELOPMENT OF CLUTURAL TOURISM IN THE LOCAL AREA TO
EXPERIENCE THE OLD TOWN DISTRICT OF BURIRAM PROVINCE

ธนากร ทองธรรมศิริ¹ และ โอชญญา บัวธรรม¹

¹ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Tanakorn thongtumsiri¹ and Ochanya Buatham¹

¹ Faculty of Tourism and Hotel Management, Mahasarakham University

(Received: August 1, 2020; Revised: September 10, 2020; Accepted: October 6, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมา ข้อมูลทั่วไป เกล็ดลักษณะ และทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ 2) ศึกษาศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเมือง และ 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 370 คน และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์เป็นเมืองเก่ามีศักยภาพของพื้นที่ตรงตามองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว 5 ประการ ได้แก่ มีสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) การเดินทางสะดวก (Accessibility) มีบริการที่พัก (Accommodation) มีกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และสิ่งอำนวยความสะดวก (Destination Amenities) ศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะต้องได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ถึงสถานที่ภายในชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชนต้องช่วยเหลือด้านงบประมาณการจัดการทำนุบำรุงอาคาร สถานที่ ประชาชนในชุมชน ต้องมีการวางแผนกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมในชุมชนให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว และคนในชุมชนต้องช่วยรักษาสภาพชุมชนให้มีความสะอาด และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ภายในชุมชน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่น, ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว, เขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

ABSTRACT

This study was purposively conducted to 1) explore the background, general information, characteristics, and resources for cultural tourism around Buriram Old Town in Buriram province; 2) investigate the tourism potentials of the old town to be develop as a cultural tourism attraction in Muang Buriram District; and 3) provide the guideline for cultural tourism development to present the local experience of

Buriram Old Town. This mixed-method quantitative research employed the questionnaire for data collection. The sample group comprised 370 Thai and 15 local stakeholders. The results revealed that the tourism potentials of Buriram old town were generally high in most cases for cultural tourism development as it also required strong collaboration from all partners supported by the private sectors, and community which related to the potential of the area meets the 5 tourist attraction elements: attraction accessibility accommodation activities and destination amenities. The potential of Buriram Old Town Most of them were at a high level, and suggestions on how to develop to be a cultural tourist destination. Must receive cooperation from the government, private sectors and communities as follows: Public relations to the place within the community, The private sectors must assist with the budget for the maintenance of the building, the community member should collaborate to continually create tourism activities plan; and The community members should keep their places clean and offer the tourists with all required information about the local tourist attractions within their community.

Keywords: Local Experience Tourism, Tourism Potential, Buriram Old Town

บทนำ

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นมรดกแห่งสังคม ซึ่งมีทั้งส่วนที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เช่น วัฒนธรรม รูปแบบการดำรงชีวิต การแต่งกาย อาหารการกิน งานเทศกาล และประเพณี เป็นต้น และประเทศไทยก็มีวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ที่เป็นจุดดึงดูดสำคัญด้านการท่องเที่ยว (อังคิสา แสงจำนงค์, 2561) จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย เมื่อกล่าวถึงจังหวัดบุรีรัมย์นั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะนึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเพียงไม่กี่แห่งในจังหวัด เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง หรือปราสาทหินพนมรุ้ง วนอุทยานเขากระโดง ในปี พ.ศ. 2559 มีโครงการกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ออกแผนโครงการ “12 เมือง ต้องห้ามพลาด” และ “12 เมือง ต้องห้ามพลาด Plus” (กรมการท่องเที่ยว, 2552) เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ออกท่องเที่ยวในเมืองใหม่ๆ ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์เป็นหนึ่งในจังหวัดในโครงการ 12 เมืองต้องห้ามพลาด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับจังหวัดบุรีรัมย์ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน เป็นต้น และนอกจากสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น จังหวัด มีสถานที่ที่น่าสนใจภายในชุมชนท้องถิ่น เขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อีกจำนวน 3 ชุมชน ซึ่งเป็นชุมชนโบราณดั้งเดิมที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอนาคต ได้แก่ ชุมชนหลักเมือง ซึ่งเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ระหว่างวัฒนธรรม ไทย-จีน ของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ ชุมชนย่านการค้าเดิมถนนจระ ถนนินวาส และถนนสุนทรเทพ

บริเวณชุมชนแห่งนี้ แต่เดิมเป็นศูนย์รวมการค้าต่างๆ และ ชุมชนสุดท้ายคือ ชุมชนสามสิบห้องของชาวจีนโบราณ ซึ่งเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีต่างๆ ของชาวไทยและชาวจีนในจังหวัดบุรีรัมย์

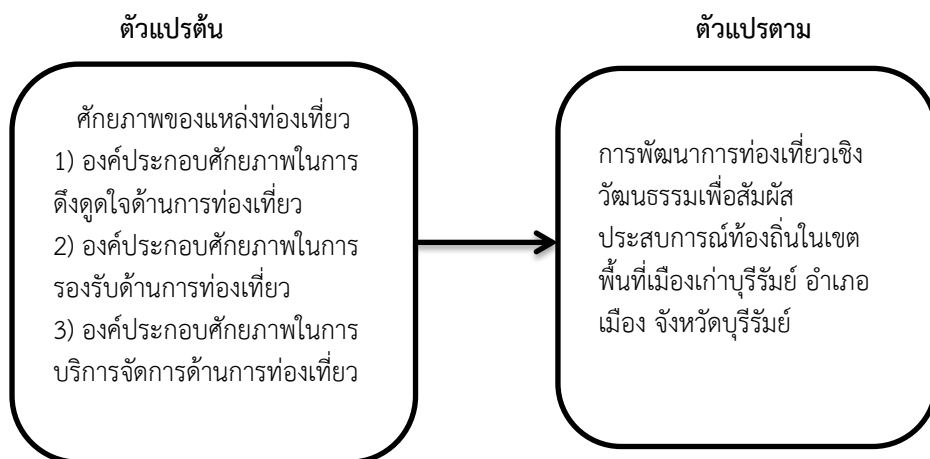
อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลสถานที่ดึงดูดใจในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ายังมีปัญหาที่ไม่สามารถพัฒนาให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงได้ เพราะยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ขาดการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งสถานที่ที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น ตึกดิน เรือนไทยเก่าแก่ ยังขาดการดูแลและทำนุบำรุง จึงทำให้เริ่มเสื่อมโทรมลงตามลำดับ หากไม่มีการศึกษาและพัฒนาศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแล้ว ในระยะยาวอาจก่อให้เกิดการสูญเสียมรดกวัฒนธรรมที่มีเฉพาะถิ่นได้ การศึกษาประวัติความเป็นมา เอกลักษณ์ และบริบทของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ รวมถึงศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในพื้นที่ โดยมุ่งเป้าไปที่การนำวิถีไทยมาปรับใช้กับการท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) ซึ่งจะเป็นการสร้างเนื้อหา เรื่องราว สร้างความเข้าใจต่อวิถีชีวิตความสำคัญ และยังช่วยในการตัดสินใจว่าแหล่งสถานที่แห่งใดสามารถผลักดันให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ เพื่อที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ รวมทั้งสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาโดยเริ่มจากประวัติความเป็นมา ข้อมูลทั่วไป เอกลักษณ์ และทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ รวมถึงศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาประวัติความเป็นมา ข้อมูลทั่วไป เอกลักษณ์ และทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์
2. ศึกษาศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยประยุกต์จากเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของกรมการท่องเที่ยว (2552)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาชมชนพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ จำนวน 7,854 คน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 2 คน และ ตัวแทนชุมชนย่านเมืองเก่า จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 370 คน โดยเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling Random)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากนักท่องเที่ยวชาวไทย และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ลักษณะอาชีพ รายได้เฉลี่ย ภูมิสำเนา

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้ มีค่า IOC ระหว่าง 0.5 -1.00 และแบบสอบถามใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยชิ้นนี้มีค่า IOC ทั้งฉบับ = 0.98 จึงถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 370 คน โดยข้อมูลถูกเก็บรวบรวมระหว่างเดือนมกราคม 2563 ถึง เดือนมีนาคม 2563

แบบสังเกต (Observation form) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (participative observation) และการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (non-participative observation) และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานเอกชน และตัวแทนชุมชนพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์เกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อศึกษา 1) ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว 2) ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว 3) การบริหารจัดการ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วยแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 2 คน และตัวแทนชุมชนเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 15 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาวิเคราะห์ สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาเป็นดังนี้

1. ประวัติความเป็นมา ข้อมูลทั่วไป เอกลักษณ์ และทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ภายในพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าบุรีรัมย์ มีบริบทของศักยภาพของพื้นที่ตรงตามองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว 5 ประการ ดังนี้

1.1 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์มีแหล่งท่องเที่ยวมากมายที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ ชุมชนหลักเมือง ซึ่งมีศาลพระหลักเมือง ศาลเจ้าปู่เจ้าย่า (ปึงเถ่า กงม่า) ชุมชนย่านการค้าเดิมถนนจรีระ ถนนนิวาส และถนนสุนทรเทพ ซึ่งมี คูเมืองละลม (ละลม) ที่มีอายุมากกว่า 1,800 ปี มีตึกดิน ซึ่งเป็นตึกเก่าโบราณ และชุมชนสามสิบห้องของชาวจีนโบราณ ซึ่งมีมูลนิธิสว่างจรรยาธรรมสถานจังหวัดบุรีรัมย์ เรือนไทยเก่าแก่ล้ำอายุกว่า 100 ปี หอนาฬิกา ตลาดโพธิพัฒนา และถนนคนเดินสายวัฒนธรรม (ถนนเซราะกราว) อยู่ภายในพื้นที่ตั้งของชุมชน เป็นต้น

1.2 การเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) พื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ใจกลางเมืองบุรีรัมย์ เป็นชุมชนที่สามารถเดินทางมาได้สะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนตัวและรถสาธารณะโดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที จากสถานีขนส่งบุรีรัมย์ อีกทั้งภายในชุมชนยังมีสถานที่จอดรถกว้างขวางไว้ให้บริการกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงที่จอดรถสำหรับคนพิการ บริเวณทางเข้าศาลพระหลักเมืองอีกด้วย

1.3 การบริการที่พัก (Accommodation) บริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ มีความหลากหลายของโรงแรม ที่พัก ได้แก่ โรงแรม B2 Boutique & Budget โรงแรมเพนทนคร อัสวาระชบุรีรัมย์ โรงแรม White Day Hotel บุรีรัมย์ โรงแรม The New Residence Buriram โรงแรมเจริญสินเพลส โรงแรม Thai Hotel ซึ่งโรงแรมเหล่านี้เป็นโรงแรมราคาประหยัด ที่จอดรถกว้างขวาง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบวงจร โดยใช้เวลาเดินทางไปยังที่พักไม่เกิน 10 นาที จากสถานที่แหล่งดึงดูดใจแต่ละชุมชน

1.4 กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ในพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ แต่ละชุมชนเมืองเก่ามีการจัดกิจกรรม เช่น ชุมชนหลักเมือง จัดกิจกรรมตรุษจีนบุรีรัมย์ ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ที่วัดกลางพระอารามหลวงในวันสงกรานต์ ชุมชนย่านการค้าเดิมถนนจรีระ ถนนนิวาส และถนนสุนทรเทพ จัดกิจกรรมแห่เทียนเข้าพรรษา กิจกรรมลอยกระทง บริเวณ คูเมืองละลมและชุมชนสามสิบห้องของชาวจีนโบราณ จัดกิจกรรม พิธีพะง่าง (สะเดาะเคราะห์ประจำปี) พิธีกรรมการเข้าทรง (คุยกี้) เทศกาลงานจ๊วปลายปี (ขอบคุนเทพเจ้า)

1.5 สิ่งอำนวยความสะดวก (Destination Amenities) ภายในพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ อาทิ มีป้ายบอกจุดตั้งขยะ ถึงขยะ มีการคัดแยกขยะ ขยะเปียก ขยะธรรมดา ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีป้ายบอกทางไปยังสุขา โดยมีห้องสุขาสำหรับคนพิการ นอกจากนี้ยังมีพนักงานที่คอยดูแลทำความสะอาดเป็นประจำ มีเก้าอี้นั่งพักผ่อน เครื่องปั๊มหัวใจอัตโนมัติ ทางลาดและราวบันไดจับไว้คอยให้บริการกับผู้สูงอายุ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวจะมีผู้ให้บริการคอยดูแลทำนุบำรุงอยู่ตลอดเวลา เพื่อพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยวอยู่ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีตลาด และร้านอาหารชื่อดังหลายที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อของอุปโภคบริโภคมากมาย

2. ศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

2.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุประมาณ 20 - 29 ปี มีสถานภาพโสด กำลังศึกษาอยู่ระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นนักศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน และมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวน (n= 370)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	111	30.00
1.2 หญิง	259	70.00
2. อายุ		
2.1 20-29 ปี	267	72.20
2.2 30-39 ปี	46	12.40
2.3 40-49 ปี	31	8.40
2.4 50-59 ปี	20	5.40
2.5 60 ปีขึ้นไป	6	1.60
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	266	71.90
3.2 สมรส	93	25.10
3.3 หม้าย	11	3.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	131	35.40
4.2 ปริญญาตรี	217	58.60
4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	20	5.50
4.4 อื่นๆ	2	0.50
5. อาชีพ		
5.1 นักศึกษา	199	53.80
5.2 ข้าราชการ	39	10.50
5.3 พนักงานบริษัทเอกชน	33	8.90
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	42	11.40
5.5 เกษตร/รับจ้างทั่วไป	39	10.50
5.6 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	11	3.00
5.7 อื่นๆ	7	1.90

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวน (n= 370)	ร้อยละ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
6.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	203	54.90
6.2 10,001-20,000 บาท	108	29.20
6.3 20,001-30,000 บาท	33	8.90
6.4 30,001-40,000 บาท	12	3.20
6.5 40,001-50,000 บาท	6	1.60
6.6 มากกว่า 50,000 บาท	8	2.20
7. ภูมิภาค		
7.1 ภาคเหนือ	2	0.50
7.2 ภาคกลาง	7	1.90
7.3 ภาคตะวันออก	8	2.20
7.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	343	92.70
7.5 ภาคใต้	3	0.80
7.6 กรุงเทพมหานคร	7	1.90
รวม	370	100.00

2.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าศักยภาพในการดึงดูดใจไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยวกายภาพ และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน การพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก การบริหารจัดการด้านอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ ด้านการจัดการท่องเที่ยว พบว่ามีศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน มีกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมในชุมชน ที่มีความหลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบายอยู่แล้ว มีการจัดตั้งกลุ่มโดยชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภาคเอกชน ในท้องถิ่นให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น การดูแลและมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีสภาพที่ดูอยู่สบาย และประชาชนในชุมชนเมืองเก่า มีรายได้จากการแสดง ศิลปะพื้นเมืองในถนนสายวัฒนธรรม เซราะกราว วอร์คกิ้ง สตรีท ยังมีการขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง การนำเที่ยวและให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพ ในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

ศักยภาพท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่า บุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	4.22	0.76
2. ด้านการท่องเที่ยว	4.10	0.79
3. ด้านการบริการจัดการด้านการท่องเที่ยว	4.13	0.08
รวม	4.11	0.65

2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

นักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ไว้ว่า ควรที่จะมีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในชุมชน จัดการประชาสัมพันธ์ถึงสถานที่แหล่งดึงดูดต่างๆ ภายในชุมชน เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลจากภายในชุมชน เช่น การทำเว็บไซต์ โฆษณาเชิญชวน เพื่อเป็นการส่งเสริมถึงภาพลักษณ์ภายในชุมชน เป็นต้น และผู้ที่เกี่ยวข้องกันภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นตัวแทนชุมชน ประชาชนในชุมชนต่างๆ ควรจะประชุมหารือ จัดตั้งเป็นกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแล้ว จะเกิดความยั่งยืน มีบุคลากรให้ความรู้เพื่อที่จะต่อยอดภายในชุมชนต่อไป

2.4 ความคิดเห็นของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ที่มีต่อศักยภาพของของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ามีการวิเคราะห์ 3 ด้าน ดังนี้

2.4.1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาครัฐมีส่วนร่วมในด้านการช่วยเหลือด้านงบประมาณการจัดการทำนุบำรุง อาคาร สถานที่ เพราะปัจจุบัน เช่น ศาลพระหลักเมือง ศาลเจ้าปู่เจ้าย่า (ปึงเถ่า กงม่า) สระสิงโต และ วัดกลางพระอารามหลวง อยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาลเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ ไม่ให้ดูเก่าและเสื่อมโทรม ส่วนด้านเอกลักษณ์ประเพณีความเชื่อ ทางเทศบาลเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ได้มีการเข้ามาดูแลและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติต่างๆ เพื่อไม่ให้มีการมาทำอะไรที่ขัดจารีตประเพณี และภาครัฐเข้ามาดูแลนโยบายที่จะร่วมกับทางเทศบาลในการพัฒนาสถานที่ดึงดูดใจให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ ตลาดสดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ตลาดไนท์บาซาร์เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ให้สะอาดถูกสุขลักษณะ

2.4.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรม

ภาคเอกชน มีหน้าที่คอยเป็นตัวกลางระหว่างภาครัฐและประชาชนในชุมชน คอยช่วยวางแผนกิจกรรม เช่น การเชิญชมรมร้านอาหารของจังหวัดเข้ามาร่วมงาน การหาผู้สนับสนุนจากภาคเอกชนต่างในจังหวัดเข้ามาสนับสนุนเรื่องงบประมาณ จัดหาการแสดง และให้ประชาชนใน

ชุมชนนำสิ่งของต่างๆ ที่ขึ้นชื่อในชุมชนมาร่วมจำหน่ายในงาน เนื่องจากภาคเอกชนคอยจัดหาผู้สนับสนุนรางวัลต่างๆ

2.4.3 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรม

ภาคเอกชน มีหน้าที่คอยเป็นตัวกลางระหว่างภาครัฐและประชาชนในชุมชน คอยช่วยวางแผนกิจกรรม เช่น การเชิญชมรมร้านอาหารของจังหวัดเข้ามาร่วมงาน การหาผู้สนับสนุนจากภาคเอกชนต่างในจังหวัดเข้ามาสนับสนุนเรื่องงบประมาณ จัดการแสดง และให้ประชาชนในชุมชนนำสิ่งของต่างๆ ที่ขึ้นชื่อในชุมชนมาร่วมจำหน่ายในงาน จนกระทั่งงานตรุษจีนบุรีรัมย์ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ตัวอย่างเหล่านี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าทุกอย่างต้องเกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วมทุกๆ ด้าน ถึงจะประสบผลสำเร็จ เนื่องจากภาคเอกชนคอยจัดหาผู้สนับสนุนรางวัลต่างๆ และกิจกรรมในงาน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมในชุมชนให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว ทำให้กิจกรรมมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2.4.4 การบริหารจัดการ

ภาคประชาชนในชุมชน ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนเป็นตัวแทนในเรื่องการบริหารภายในชุมชน เช่น การช่วยดูแลสถานที่สิ่งดึงดูดใจในชุมชน การรักษาสภาพชุมชนให้สะอาดไม่ให้มีเศษขยะ แต่สิ่งที่ชุมชนกำลังทำร่วมกับภาครัฐก็คือการมี ลูกเสือ มัคคุเทศก์ ที่จะป็นมัคคุเทศก์น้อยคอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ภายในชุมชน โดยประธานชุมชนได้เสนอไปทางภาครัฐให้เข้ามาอบรม และคอยช่วยประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนในชุมชน ให้มีการรักษาความสะอาดมีการจัดการด้านขยะมูลฝอยในแหล่งชุมชน และเพิ่มรายได้ให้ชุมชนมีการขายสินค้า เช่น อาหารเครื่องดื่ม ของที่ระลึกท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP เมื่อคนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว จึงส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้นและมีรายได้เสริมจากการจัดการท่องเที่ยว

จึงสามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ต้องเกิดจากความร่วมมือหลายฝ่าย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ดังนี้ 1) การประชาสัมพันธ์ถึงสถานที่ภายในชุมชน เช่น การทำเว็บไซต์ โฆษณาเชิญชวน เพื่อเป็นการส่งเสริมถึงภาพลักษณ์ภายในชุมชน เป็นต้น 2) ภาครัฐ และภาคเอกชน ต้องช่วยเหลือด้านงบประมาณการจัดการทำนุบำรุง อาคาร สถานที่ไม่ให้ดูเก่าและเสื่อมโทรม และยังคงเอกลักษณ์ประเพณีความเชื่อไว้ 3) ภาครัฐและประชาชนในชุมชน ต้องมีการวางแผนกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมในชุมชนให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว ทำให้กิจกรรมมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และ 4) คนในชุมชนต้องช่วยรักษาสภาพชุมชนให้มีความสะอาดและคอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ภายในชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. พื้นที่ชุมชนเมืองเก่าบุรีรัมย์ มีบริบทของศักยภาพของพื้นที่ตรงตามองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว 5 ประการอยู่แล้ว เพราะบุรีรัมย์เคยรุ่งเรืองมาตั้งแต่โบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และมีเขตพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้จังหวัดบุรีรัมย์มีการใช้ภาษาถิ่นสื่อสารจำนวนมาก นอกจากนั้น จังหวัดบุรีรัมย์ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอันหลากหลายที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ ชุมชนหลักเมือง ชุมชนย่านการค้าเดิมถนนจระ ถนนนิเวศ และถนนสุนทรเทพ และชุมชนสามสิบห้องของชาวจีนโบราณ ซึ่งแต่ละชุมชนนั้น ใช้เวลาในการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวประมาณ 10 นาที นอกจากนั้นยังมีที่พักราคาประหยัด และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ให้เป็นทางเลือกของนักท่องเที่ยว ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตหลายเรื่องที่กำลังกล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดัง Liu (2012) ที่พบว่า การท่องเที่ยวในยุโรปปัจจุบันเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนพื้นฐานของกรณีศึกษาประวัติศาสตร์ การศึกษา ซึ่งการท่องเที่ยวหลายที่เน้นพัฒนาของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในแง่ของการตระหนักถึงเศรษฐกิจ โดยมีการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวกในการท่องเที่ยว พื้นฟูเมืองวัฒนธรรมส่งเสริมการผลิตและการบริโภค เนื่องจากการปรับปรุงดังกล่าวช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม คล้ายกับผลการศึกษาที่จังหวัดบุรีรัมย์มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเช่นกัน ส่วนประเด็นเรื่องการเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวกนั้น ได้มีงานวิจัยของ วิวัฒน์ชัย บุญภักดิ์ (2550) กล่าวว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการกำหนดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวต้องมีความสะดวกในการเข้าถึง ได้แก่ มีสภาพของเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวประมาณ 10 นาที นอกจากนั้นยังมีที่พักราคาประหยัด และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ให้เป็นทางเลือกของนักท่องเที่ยว

2. จากผลการศึกษาศักยภาพของเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถอภิปรายได้ว่า เขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์มีศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะเมืองเก่าบุรีรัมย์มีความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน และการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญา วิถีชีวิตต่างๆ และมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมที่สามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมในชุมชนที่มีความหลากหลาย สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารและรถจักรยาน และมีบรรยากาศของชุมชนเอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิต/ประสบการณ์ท้องถิ่น จึงทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย อีกทั้งยังมีหน่วยงานภาครัฐคอยให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และมีภาคเอกชน และหน่วยงานท้องถิ่นคอยให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่น่าสนใจของ ศิริมาลย์ วัฒนาม, อำนาจ เย็นสบาย, สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง และ จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า (2559) ได้กล่าวว่า สถานที่ท่องเที่ยวต้องมีการพัฒนาและดึงดูดศักยภาพของสถานที่ให้ได้มากที่สุด อาจจะดึงดูดศักยภาพของวัฒนธรรมในชุมชน ประเพณี ภูมิปัญญา เพื่อสร้างการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนได้ ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวจึงต้องมีการปรับปรุงด้านการคมนาคมขนส่งสาธารณะ การปรับปรุงและเพิ่มจำนวนด้านร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว การ

จัดกลุ่มนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับด้านการเรียนรู้เส้นทางท่องเที่ยว และด้านการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการมาเยือน ส่วนในประเด็นการพัฒนาแหล่งชุมชนให้เอื้อต่อการเดินทางและได้มีงานวิจัยในอดีต Tourism Western Australia (2008) ได้กล่าวว่า สภาพการคมนาคมที่นำไปสู่แหล่งท่องเที่ยว จะต้องมีความสะดวกสบาย ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ในการเดินทางมาเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งต้องอาศัยหน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวดำเนินการ จัดสร้างและพัฒนาการคมนาคมให้สะดวกสบาย

3. จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายได้ว่า จังหวัดบุรีรัมย์ ควรที่จะมีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในชุมชน โดยมีการจัดการประชาสัมพันธ์ถึงสถานที่แหล่งดึงดูดต่างๆ ภายในชุมชนให้มีความรู้ในด้านการทำสื่อออนไลน์ ดังเช่น การทำเว็บไซต์ การสร้างสื่อวิดีโอ การร่วมกันรีวิวจังหวัดผ่านสื่อวิดีโอ เพื่อเป็นการโฆษณาเชิญชวน และส่งเสริมถึงภาพลักษณ์ภายในชุมชน เป็นต้น อีกทั้งยังควรมีการประชุมจัดทำแผนการพัฒนากิจกรรมภายในชุมชนและสอบถามสืบค้นหาประวัติความเป็นมาในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นจากผู้อาวุโส ปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน เพื่อที่จะนำเรื่องราวเหล่านั้นมาสร้างเนื้อหา และสร้างสื่อการส่งเสริมให้สถานที่ท่องเที่ยว และยังเป็นการปลูกจิตสำนึกในการรักความผูกพันต่อท้องถิ่น ให้ประชาชนรู้จักรักบ้านเกิด ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เพื่อที่จะรักษาเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ให้สืบต่อไป ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต เรื่องการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของ Mohammad (2013) ศึกษาเรื่อง การกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สมดุลของปลายทางการท่องเที่ยวในหุบเขาแคชเมียร์ พบว่า การท่องเที่ยวของป้าลัม ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวจะมีการจัดสรรสถานที่และบริการภายในภูมิภาค โดยสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวมีการทำเว็บไซต์ เพื่อสร้างการรับรู้ถึงการป้องกันภัยคุกคามของระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังมีการสำรวจประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวที่จำเป็นไว้อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังคล้ายกับผลการศึกษาในเรื่องการพัฒนาคนในชุมชนโดยการฝึกอบรม เพื่อยกระดับความรู้และให้คำแนะนำกับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้ ส่วนประเด็นการปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนภูมิใจบ้านเกิดของตนเอง ดังผลการศึกษา ของ บริวัตร ปาโส (2554) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ภาครัฐมีการวางนโยบายด้านการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปลูกฝัง ค่านิยม จิตสำนึก และสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อผ่านหลักสูตรท้องถิ่นประชาชนจะสามารถชี้แนะแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างภูมิใจ

สรุปผล

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า พื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์มีศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว กายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก และการบริหารจัดการด้านอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีจุดเด่นในความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ที่สืบทอดมา

อย่างยาวนาน รองลงมาคือ การอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญา วิถีชีวิตต่างๆ จึงสามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ใหม่ๆ ในสถานที่ต่างๆ ที่เข้ามาสัมผัสเมืองเก่าบุรีรัมย์ เนื่องจากสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารและรถจักรยาน และมีบรรยากาศของชุมชนเอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิต/ประสบการณ์ท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์เป็นจำนวนมาก ส่งผลทางบวกให้ชุมชนมีรายได้จากการแสดงศิลปะพื้นเมือง จากการขายอาหาร สินค้าพื้นเมือง และให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบางสถานที่ที่มีสภาพทรุดโทรมให้ดีขึ้น เช่น เห็นได้จากตลาดสดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม จึงดูไม่ถูกสุขลักษณะ ประกอบกับการขยายของชุมชนและเมืองจึงทำให้ตลาดคับแคบ บางจุดมีน้ำท่วมขัง และที่จอดรถไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรปรับปรุงโครงสร้างของตลาดให้ดูสวยงาม และจัดระเบียบของตลาดให้ถูกสุขลักษณะให้ดูน่าเข้า จึงจะเป็นผลดีต่อภาพลักษณ์ของพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์

1.2 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นำรถส่วนตัวมาเที่ยว และสถานที่บางพื้นที่ไม่สามารถรองรับรถยนต์ของนักท่องเที่ยวได้ จึงทำให้นักท่องเที่ยวลำบากในการท่องเที่ยว เช่น สถานที่ท่องเที่ยวร้านอาหาร ได้แก่ บริเวณร้านชุมพลพาท่องเที่ยว ร้านข้าวมันไก่ชุมชนไทย เป็นต้น ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรจัดเตรียมพื้นที่หรือให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำสัมปทานที่จอดรถให้เพียงพอกับสถานที่ท่องเที่ยวต่อไป

1.3 ควรสนับสนุนให้มีการสื่อออนไลน์ที่นิยมในปัจจุบัน ได้แก่ เว็บไซต์ เฟสบุ๊ค ไลน์ ยูทูบ เพื่อดึงดูดและสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวได้มีความต้องการมาท่องเที่ยว ได้ทราบแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวจึงเกิดการบอกต่อ แนะนำ พูดถึง และแชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้ผู้อื่นรับรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ในมิติอื่น เช่น ศักยภาพในการดึงดูดของสื่อ เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการการตลาดในการนำนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

2.2 ควรทำศึกษารูปแบบในการพัฒนาชีวิตของคนในชุมชนกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาการปรับตัวและคนในชุมชน และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้เป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่ดีและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2552). **คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- ปรีวัตร ปาโส (2554). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. (2550). **ศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริมาลย์ วัฒนา, อำนาจ เย็นสบาย, สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง และ จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า. (2559). ศักยภาพของชุมชนกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่, **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 8(1), 83-96.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์. (2562). **นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาชุมชนพื้นที่เมืองเก่าบุรีรัมย์**. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://buriram.mots.go.th/>.
- อังคิสา แสงจำนงค์. (2561). ความท้าทายของชุมชนเชิงมรดกทางวัฒนธรรมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. **วารสารกระแสวัฒนธรรม**, 19(36), 82-91.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and psychological measurement**, 30(3), 607-610.
- Liu, Y. D. (2012). Cultural events and cultural tourism development: Lessons from the European Capitals of Culture. **European Planning Studies**, 22(3), 498-514.
- Mohammad, I.M. (2013). Identification of Tourist Potential Regions for Balanced Tourism Development in Pahalgam Tourist Destination of Kashmir Valley. **Geography**, 2(4), 189-190.
- Tourism Western Australia. (2008). **What is a backpacker**. Retrieved February 16, 2020, from <https://studylib.net/doc/18840246/what-is-a-backpacker---tourism-western-Australia>.